

Henseende skal f. Eks. for Fagforeningernes Vedkommende fremhæves de ikke saa faa Retssager, som anlægges imod dem af Arbejdere, der er blevet ekskluderet af Foreningerne eller nægtet Optagelse i disse, og som nu ønsker Fagforeningerne kendt pligtige til at optage dem af Hensyn til den Betydning, som Medlemsretten i Fagforeningen har for deres Adgang til at faa Arbejde.

I Henhold til Retsplejelovens § 238 har en Forening — hvad enten den har politiske eller sociale eller rent formueretlige Formaal — Hjemting i den Retskreds, hvor Foreningens Hoved-Forretningslokale er, eller, naar et saadant ikke kendes og ikke erfares ved Henvendelse til Politiet, hvor et af Bestyrelsens Medlemmer bor. Ved dette Ting vil Sager *imod* Foreningen være at anlægge.

Endvidere bestemmer Retsplejelovens § 238, 2det Stykke, at Retssager, der angaaende Foreningsanliggender rejses *af Foreningen* mod de enkelte Medlemmer (eller opstaar imellem disse som saadanne), kan anlægges ved Foreningens Hjemting.

Hvem der paa Foreningens Vegne er berettiget til med bindende Virkning for Foreningen at anlægge Retssag eller at modtage en saadan, afhænger af Foreningens Love eller Statutter. Medmindre andet er udtrykkeligt bestemt — hvad sjældent vil være Tilfældet —, maa den Myndighed, der er beføjet til at repræsentere Foreningen ved Kontraktafslutninger, antages ogsaa at kunne repræsentere Foreningen i Retssager. Der henvises derfor angaaende dette Spørgsmaal i det hele til det foran under B. udtalte.

Vedrørende *Arbejdsgiverorganisationers og Arbejderorganisationers Adgang til at rejse Sager imod hinanden for Overtrædelse af kollektive Overenskomster* bemærkes følgende:

Efter at der i Aarene fra 1875 til 1898 for Rigsdagen var fremsat forskellige Lovforslag om Arbejdsretter til Afgørelse af Stridigheder i bestaaende Kontraktforhold — uden at disse Lovforslag var blevet ophøjede til Lov —, afsluttedes der i 1898 imellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og de samvirkende Fagforbund en Overenskomst om Nedsættelse af et *Fællesudvalg til Afgørelse af Arbejdsstridigheder*.

Dette Udvalg skulde bestaa af 3 Arbejdsgivere og 3 Arbejdere — hvoraf to paa hver Side valgtes indenfor Organisationerne. Udvalget havde til Opgave at afgøre, „hvorvidt der ved opstaaende Stridigheder i de under de 2 Organisationer hørende Foreninger og Virksomheder er begaaet Brud paa bestaaende Overenskomster mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer i de vedkommende Fag eller paa nærværende Overenskomst“.

Udvalget fik i Løbet af det første Aar kun nogle enkelte, mindre Sager til Behandling.

Det følgende Aar udbrød en stor Lockout, der afsluttedes ved det saakaldte „Septemberforlig“ af 5. September 1899. Som Tillæg til dette vedtog de to Hovedorganisationer en Overenskomst om Oprettelse af *Den permanente Voldgiftsret*. Saa snart der ved Lov var fastsat samme Vidnepligt overfor denne Domstol som overfor Landets almindelige Domstole — hvilket skete ved Lov Nr. 57 af 3. April 1900 og kgl. Anordning af 18. Maj 1900 —, skulde den afgøre, hvorvidt der ved Ordningen af praktiske Arbejdsforhold fra nogen af Hovedorganisationernes Side var fastsat eller godkendt nogen Bestemmelse, der var i Strid med Septemberforliget. Desuden skulde den afgøre Spørgsmaalet om, hvorvidt nogen underordnet Organisation eller nogen enkelt Arbejder eller Arbejdsgiver havde gjort Brud paa Septemberforliget.

Efter at der derpaa i 1908 var udbrudt en stor Konflikt ved Dagspressen, som bilagdes af den daværende Indenrigsminister *Sigurd Berg*, nedsatte Hovedorganisationerne et *Fællesudvalg* „for paa Grundlag af indvundne Erfaringer at forhandle saavel om foreliggende Forslag angaaende Voldgiftsdomstole som om Bestemmelser til Forebyggelse af Lockout eller Strejke, Mægling under Konflikter etc.“.

Paa Grundlag af dette Fællesudvalgs Betænkning gennemførtes derefter Lov Nr. 81 af 12. April 1910 om *Den faste Voldgiftsret*, som revideredes ved Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919, der er den nugældende Lov.

For Den faste Voldgiftsret indbringes Sager om Overtrædelse af Septemberforliget samt Sager om Overtrædelse af Overenskomster mellem en Arbejderorganisation paa den ene Side og enten en Arbejdsgiverorganisation eller en Enkeltvirksomhed paa den anden Side — dog forudsat, at vedkommende Overenskomst ikke indeholder Bestemmelser i modsat Retning, og at det drejer sig om en kollektiv Krænkelser af Overenskomsten.